

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum natura humana debuerit reparari per
satisfactionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

dos, obtulit seipsum deo in hostia & precium nostrae libe-
rationis, & addit q̄ pater tradidit eum, & ipse seipsum, &
Iudas & Iudaei, Pater quia voluitate eius Christus passus
est, Ipse qui etiā passus est, quia voluit, Iudas qui eū prodi-
dit, Iudaei, quia procurauerunt eius mortē, vnde vnum fa-
ctum fuit à praedictis omnibus. I. mors Christi, sed volun-
tates fuerunt diuersae, quia voluntas patris & Christi fuit
bona & ex bona intentione, voluntas autē Iudae & Iudaeo-
rum fuit mala, & ex mala intentione. Et ideo nō dicuntur
bene fecisse, licet passio Christi quam procurauerunt fue-
rit bona. Et in hoc terminatur &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Vtrum humana natura debuerit reparari
per satisfactionem.

Tho. 3. q. 1. ar. 2. ad. 2. & q. 48. ar. 2.

CIRCA distinctionem istam primò quaeritur, vtrū
natura humana debuerit reparari per satisfactionē.
Et videtur quod non, quia conueniens est quod ille
qui iniuste detinet per superioris potentiam spoliatur, sed
diabolus qui per fraudem suam hominem deceperat eum
iniuste detinebat ergo conueniens fuit q̄ Christus diabo-
lum per potentiam spoliaret absq̄ aliqua satisfactione.

2. Item sicut in opere creationis manifestatur diuina
potentia, ita in opere humanae reparationis maximè ma-
nifestatur diuina misericordia: sed maioris misericordiae
est peccatum absq̄ poena satisfactoria dimittere quam sa-
tisfactionem expetere, ergo natura humana absq̄ vlla sa-
tisfactione debuit reparari.

3. **I**N Contrarium est quod dicitur Ioan. 3. Exaltari
oportet filium hominis vt ois qui credit in ipsum nō pere-
at, & ad Heb. 2. decebat saluti autorem per passionē con-
summari, ergo oportuit Christum pati vt sic satisfaciēdo
pro peccatis nostris naturā humanam repararet, & argui-
tur per rationem, quia secundum Augu. tanta debuit esse
humilitas in redemptore quanta fuit superbia in prodi-
tore, sed proditor voluit ascendere vsq̄ ad summum dei
secundum illud Gen. 3. Eritis sicut dii, ergo redemptor
debuit descendere vsq̄ ad infimum hominis, hoc autē
est mors, ergo per mortem redemptoris debuit natura
humana reparari.

4. **R**ESPONSIO. Duplex est debitum, quoddam
obligationis, & aliud solius congruitatis, loquendo de
debito obligationis, Dicendum q̄ Deus non debuit repa-
rare humanā naturam, nec simpliciter, nec per talem mo-
dum, s. per satisfactionē. Quod nō debuit simpliciter hu-
manam naturā reparare, Patet sic, minus est reddere ali-
cui aequiualens quā cōstituerē eum debitorem, sed nul-
la persona imō nec totum genus humanū potest reddere
Deo aequiualens, ergo multo minus potest eum cōstitue-
re debitorē, nullo ergo debito obligationis tenetur Deus
cuiuscūq̄ creaturę. Quod autē si velit reparare nō teneat-
ur eam per satisfactionem reputare, sed possit absq̄ praē-
iudicio iustitię eā sine satisfactione liberare, patet dupli-
citer. Primo quia vbi nullus est iniustum patiens, nullus
est iniustum faciēs. Sed si absq̄ satisfactione humana na-
tura esset liberata à Deo nullus esset iniustum patiens, nō
homo, quia nihil ab eo auferretur quod esset ei debitū,
sed potius misericorditer cōferretur quod esset gratuitū,
nec diabolus, quia nihil iuris poterat allegare in homi-
nem per eum seductum, sed potius poterat per deum cul-
pari, nec Deus, quia nullus patitur iniustū volens, vt ha-
betur. 1. Ethic. ergo nullus esset iniustum faciēs. Secundo
quia eadem ratione dona dantur gratis, & debita remit-
tuntur. Sed quislibet potest absq̄ praēiudicio iustitię id
quod suum est alteri dare gratis, ergo pari ratione potest
culpam in se commissam alteri gratis remittere absq̄ satis-
factione quacūq̄, nec est hoc cōtra debitum iustitię, sed
est opus misericordiae, & si hoc potest homo, fortiori ra-
tione Deus, sic igitur patet, q̄ loquendo de debito obli-
gationis, Deus non debuit reparare humanam naturam,
nec simpliciter, nec per talem modum.

5. Sed diceret aliquis q̄ hoc est verum cōsiderando na-
turam rerum, sed secus est, cōsiderando promissum diui-
num, quilibet enim obligatur ex promisso, Deus promi-
serat & praenūtiauerat per os Prophetarū patri Christum
suum vt repararet genus humanū vt habetur Act. 3. sicut
ipsemet Saluator dicit Luc. 22. Filium quidem hominis se-

cundum quod diffinitum est vadit, & vlt. cap. Necessē est
impleri omnia quę scripta sunt in lege & Prophetis, &
psal. de me, ergo videtur q̄ Deus saltem ex promisso de-
buit debito obligationis reparare genus humanum per
viam satisfactionis. Et dicendum ad hoc q̄ verba scriptu-
rę quę loquuntur de reparatione humanę naturę praordi-
nata à Deo fieri tali vel tali modo, non infirmant promif-
sionem aliquam ex parte dei, sed simplicem eius ordinā-
tionem vel voluntatem de tali re fienda, vel modo facien-
di. Et sic non est ibi aliquod debitū obligationis, sed sim-
plex infirmatio diuine ordinationis.

6. Si autem loquamur de debito cōgruitatis, sic dicen-
da sunt duo. Primum est quod congruum fuit naturā hu-
manam per satisfactionē reparare. Secundū est quod con-
gruum fuit eam reparari per satisfactionē factā per mor-
tem Christi. Primū patet sic, nobilius & perfectius habe-
tur aliquid cum merito quā cum habetur absq̄ merito
(vt declaratum fuit supra dist. 18.) Quod autem recupe-
ratur per satisfactionem recuperatur merito, & quod
sine satisfactione absque merito, ergo nobilius & perfe-
ctius recuperari potuit natura humana per satisfactio-
nem quā sine, fuit autem congruum vt repararetur per
Christum nobiliori modo quo decuit, ergo decuit q̄ re-
pararetur per satisfactionem.

7. Secundum patet sic, satisfactio pro omnibus natu-
rę defectibus debuit fieri per poenam omnem defectū vir-
tualiter continentem, sed poena virtualiter omnem defectū
contingens est mors, quæ est finis terribilium, & ad
quā omnes defectus naturæ tendunt, ergo satisfactio per
quam humana natura reparata fuit ab omnibus naturæ
defectibus debuit esse per poenam mortis.

8. Præter hoc autem sunt alie congruitates. Prima est
quia per hoc homo cognoscit quantū Deus hominē dilē-
gat & per hoc prouocatur ad eum diligendū in quo per-
fectio humanæ salutis consistit, vnde Apost. dicit Rom. 5.
commendat Deus suam charitatem in nobis, quoniam cū
inimici essemus Christus pro nobis mortuus est. Secūda
est, quia per hoc dedit nobis exemplum obedientiæ, & hu-
militatis, cōstantiæ & aliarū virtutū in passione offensa-
rū quæ sunt necessarię ad salutē humanā, vnde dicitur Pe-
tri. 2. Christus passus est pro nobis, vobis relinquēs exem-
plum vt seq̄, vest. eius. Tertia est, quia per hoc indita est
homini maior necessitas vt conseruet se immunē à peccato
secundū illud. 1. Cor. 6. Empti enim estis pretio magno
glorificate deum in corpore vestro. Sunt etiā complures
alie congruitates quas difficile est explicare.

9. Ad primum argumentum dicendum quod quauis
diabolus secundum se iniuste hominē detineret & sic de-
beret ab eo per potentiam liberari, tamen homo iuste de-
tinebatur ab eo, quia in deum peccauerat quo iuste per-
mittente diabolus detinebat hominem, & sic nō fuit per
solam potentiam eripiendus, sed per satisfactionem con-
gruam, vt Deo exhiberetur reuerentia contra quem com-
missam fuerat culpa.

10. Ad secundū dicendum q̄ in opere nostrę reparatio-
nis apparuit maximè diuina misericordia non obstante
q̄ facta fuerit per modum satisfactionis, quia cum homo
per se satisfacere nō posset pro peccato totius humanę na-
turę modo quo postea dicitur, Deus satisfactorē dedit fi-
lium suum, & hoc fuit abundantioris misericordię quā si
peccata dimisisset absq̄ satisfactione.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum aliqua pura creatura potuerit satisfacere
pro natura humana.

Tho. 3. q. 1. ar. 2. ad. 2.

Secundo quaeritur, vtrum aliqua pura creatura potue-
rit satisfacere pro natura humana. Et arguitur quod
sic, quia bonum potentius est ad agēdum quā malum,
quia malum agit virtute boni, vt dicit Dionysius. 4. cap.
de Diuin. nom. sed vna pura creatura per malum actum
potuit totam naturam humanā inficere, ergo multo for-
tius per vnum bonū actum potuit pura creatura satisfacere
pro tota humana natura.

2. Itē illud quod cōuenit Christo ratione solius huma-
næ naturę potest competere puræ creaturę, quia humana
natu

102. d. 17.
q. 2. ar. 9.

q. sequenti.
mon. 1.